

בזכות סרבני הגיוס

הרבנות האורתודוקסית אינה נוהגת להביע, למיטב ידיעתי, כל עמדה בנושאים אקטואליים המתייחסים לפרט, לבעיות מצפון, ולשאלות הברתיות וציבוריות. למרות זאת, באורח יוצא מהכלל, אישר בית-הדין היהודי של בוסטון את ההתנגדות להשתתפות במלחמה מסוימת. גם הרב האורתודוקסי המפורסם משיקאגו, הרב אהרון סולובייצ'יק, אישר זאת.

אין ספק שהנ"ל התייחסו למלחמת ויאטנאם, המחפירה מבחינה מוסרית. יחד עם זאת, אינני רואה מדוע אין להרחיב הפיסה זו גם למיזרח התיכון, בנסיבות הולמות.

מ יכתבי זה נועד לתמוך ברעיון סרבנות-המלחמה מטעמי מצפון, ובסרבני השירות בצבא מטעמי מצפון.

לפני זמן-מה, פירסמו ארבעה צעירים ישראליים את החלטתם לסרב לשרת בצה"ל. התנגדותם זו, כפי שהבינתי, מקורה בדתם שצה"ל הוא צבא-כיבוש, ושמידניות ממשלת ישראל חותרת לסיפוחים ולהתרחבות, ומגלה יחס לא-אנושי לערבים. דעתם של הארבעה היא ללא ספק לא-רפואלית. מאידך, עמדתם אמיצה — ואף יותר מכך: הולמת את המסורת והחוק היהודיים, לפחות כפי שאני מבין את היהדות. משום כך יש לכבד דעה זו, ולא להעניש או לדכא את בעליה.

לכסוף: מעצת בתי-הכנסת של ארצות-הברית (גוף יחיד במינו, בו מאוחדים רבנים אורתודוקסיים מודרניים רבים יחד עם רבנים קונסרבטיביים ורפורמים) הצהירה לאחרונה: „האמונה היהודית מכירה בסרבנות מטעמי מצפון, וההלכה היהודית מאפשרת בפירוש שיהרום מגיוס של סרבנים כאלה, אין זה בטעם טוב לדחות את בקשותיהם של סרבנים, בטיעון כי כוונת כי היהדות אינה יכולה להסכים לסרבנות מטעמי מצפון.“

אישית, הייתי מתקשה ביותר להצדיק התנגדות לגיוס במציאות של 1948 ו-1967, כאשר הייתה זו שאלה של מלחמת-קיום. לעומת זאת, נראה לי סביר הרבה יותר להצדיק זאת כיום, כאשר אנשים רבים מאמינים שמדיניות הכיבוש, הסיפוח, ההתיישבות בשטחים, שלילת הזכויות, והיחס הברוטלי והמשפיל לחושבים — מפרדים בין המאבק הנוכחי ובין מאבק למען החיים. אם אכן זהו המניע לעמדתם של ארבעת סרבני-הגיוס הישראליים, איני יכול אלא לקוות שעמדתם זו תכובד.

כ אשר העם היהודי שרוי בסכנת-חיים, ויש לצאת למלחמה כדי להינצל ממות, מלחמה זו הינה מלחמת-מיצוה, ולפי ההלכה היהודית חובה להשתתף בה. כאלה, לדעתי, היו מלחמות ישראל ב-1948 וב-1967.

לדעת בעלי רצון-טוב רבים, שירות בצבא בתקופת כיבוש, סיפוח, והקמת ישובים אזרחיים בשטחים כבושים, הינו עניין שונה לחלוטין, לי, לפחות, נראה הדבר מובן, שיהודים רגישים יתנגדו למדיניות כזו — ולנתינתיד לביצועה.

גופים יהודיים דתיים בארצות-הברית הרימו, לא אחת, את קולם בתמיכה בסרבני-מלחמה מטעמי מצפון. לדוגמה: הוועדה המרכזת של הרבנים האמריקאים (המייצגת את הרבנות הרפור-מית) קבעה: „סרבנות-גיוס מטעמי מצפון תואמת את המשמעות העמוקה של היהדות.“

רבי אלברט ס. אקסלרד, ולטהאם, ארה"ב

● הרב הרפורמי אקסלרד, דמות מרכזית בתנועת-השלום האמריקאית, הוא הרב הרשמי „צ'פלין“ של אוניברסיטת בראנדייס, ליד בוסטון, שמרבית תלמידיה הם יהודים (ראה הנדון).

מ ועצת הרבנים של ארצות-הברית (המייצגת את הרבנים הקונסרבטיביים) קבעה, בתמיכה בסרבנות-גיוס: „אנו מכיר רים בזכותו של סרבן מטעמי מצפון לתבוע שיחרור מגיוס בשעת מלחמה אשר אין הוא יכול להסכים לה מבחינה מוסרית, ואנו מתחייבים לתמוך בהתנגדותו זו.“

רק לפני כמה שבועות קבע מאיר שמגר, שאין בישראל פשע מאורגן לפי מתכונת אמריקאית. עד כמה שאני מבין, המאפיין העיקרי של הפשע המאורגן האמריקאי, שמבצעים את הפשעים בחוסתם של גורמי מים פוליטיים וציבוריים.

נדמה לי שמהעניין של אבורדוס לא חסר שום דבר למלוי התקן של פשע מאורגן אמריקאי. גורמים פוליטיים וציבוריים ידעו על גניבות ושחיתויות, וי משום מה בחרו לשתוק.

ואם אפשר להאמין למאמר של אמנון רובינשטיין (הארץ, 8.11.71) אפילו מר שמגר מתנגד לוועדת הקירה, אולי כדאי לבחון מחדש את מצב הי פשיעה בארץ, ולהחליט, איזה מין פשע מאורגן יש לנו?

ל. גורן, באר-שבט

חסד

נעורים

„העולם הזה“ 1783, „לי-לה-לו חוזר“ על יחודש נעוריו של תי אטרו ליל-הלו.

זכרתם לי חסד נעוריי... ועל זה תבורכו. משה ולין, תל-אביב

אמרן ולין ברכה

התרבות הגרמנית

תרבות של רוצחים

„העולם הזה“ 1784, „העם“, אור דות שבוע התרבות הגרמנית. הקביעה, כי „התרבות הגרמנית כוללת גם את הפשעים, גם את ההתקוממות נגד, גם את תגובת הדור הגרמני הצעיר, וגם את תגובת הקורבנות“ — הינה מש-

ערב, אלא החברה הישראלית כיום. (ב) אין הוא עוסק בתעמולה, אלא ב-אמת.

(ג) זהו סרט צרפתי, המיוצר בידי הר-חברה הצרפתית שטיפאן פילם.

מיסרדי-החוף הישראלי וההסתדרות משתתפים ביחד בחמישית של תקציב הסרט. החווה לא נעשה עם קלוד לאנצמן באופן אישי, כפי שכתבתם, אלא עם חברת טיפאן פילם. שאר הכסף, כלומר ארבע חמישיות של ההשקעה, הוא צרפתי טהור.

(ד) הצוות שלי מורכב משבעה אנשים — חמישה צרפתים ושני ישראלים.

(ה) כל הציוד הטכני הוחקר מחברה ישראלית.

(ו) „מידע“ שלכם בא, לפי כל הסימ-נים, מפי מפיקים ישראליים פרטיים. ל-שניים מן החשובים ביותר שביניהם הוצע להשתתף בהפקת הסרט, והם סירבו. סרט תעודי אמיתי של ישראל מעניין אותם פחות מאשר יצירות-מופת מיסחוריות, מן הסוג שהם רגילים להציען לציבור. זה העניין שלהם, ואני הסתדרתי בלי תמיכ-

ריקים, וחברי הכנסת שכן נכחו באולם עסקו בשיחות בינם לבין עצמם.

צ. מ., חיפה

נגד הארשרות

בעניין הרצח בבנגלה-דש!

לפני 30 שנה, בתקופת השואה, הושך מדו מיליוני אנשים, והעולם עמד מנגד. העם היהודי לא סלח לעולם על חטא זה. כיום, בבנגלה-דש נמצאים מיליונים אחי-רים בסכנת השמדה, ומדינת-ישראל יחד עם העולם כולו עומדת מנגד.

אנחנו מזמינים את הציבור להפגין נגד אדישות העם והממשלה בעניין הטבח ב-בנגלה-דש.

דני קדטר, בשם שכבות בוגרות שבט צופי צהלה

האמת

לא תעמולה!

„העולם הזה“ 1784, „משרד-החוף מממן הפקת סרטים זרים.“

נוסף על האיום הסתום הכלול בקטע הר-אנונימי שנמסר לכם על הסרט שאנו מסריטים, ולסינגון הסחטני של הדב-רים, אין בו כל אמת.

(א) נושא הסרט אינו סיכסוך ישראלי-

חק מסוכן במילים. מסוכן — כי הוא מטש-טש את אופייה האמיתי של התרבות הר-גרמנית.

השאלה איננה מהו מי כולל הסממנים הכלולים בתרבות הגרמנית. בצורה כזו, היא אינה שונה מכל תרבות אחרת. הר-שאלה היא — מה מאפיין את התרבות הגרמנית. לשאלה זו, ישנה רק תשובה אחת: התפיסה הפילוסופית, שמקורה בר-תורת קאנט, ושתוצאתה ההגיונית הייתה תורת הנאציזם. זו גם הסיבה שהנאציזם התקבל בידיים פתוחות עלידי העם הר-גרמני.

עוזי הר, תל-אביב

זעקתם

של היהודים

ביום שני, בעת שידור מהדורת החד-שות בטלוויזיה, חזינו בנאמו חוצב הר-להבות של שר-החוף שדיבר על מצבם הקשה של יהודי סוריה ויהודי רוסיה. בר-נאמו פנה אל העולם ואל „האומות הר-מאוחדות“ וביקש מהם לשמוע את קול זעקתם של היהודים.

לצערי, כמדומני שקול זעקתם אינו מגיע אף אל חברי הכנסת. אולם הכנסת היא כמעט ריק, הצלם, עם חוש ההומור המקבירי של, צילם את כל הכסאות הר-

בנאמי לאנצמן הכחשה

תם. לכן מוזר לראות שהם מגלים לסתע עניין בסרט שהם דחוהו.

● קלוד לאנצמן הוא המוזכר המדיני של ז'אנפול סארטר, ועורך כתבי-העת שלו, טאן מורון.

שישון

ושימחו

ביום 7.11.71, בשידור היום הזה, שמענו את דבריו של נכה מלחמה. הנ"ל נשלח לקורס לצילום מקץ מאמצים. (המשך בעמוד 8)

אריה מול אריה

לעצמה תנועת „העולם הזה“ — כוח חדש“ ומשום כל אלה, כתבתי, כחבר הוועדה המרכזת של תנועה זו, מה שכתבתי. במקום להטיף לי מוסר, מוטב ש„חוליות הכיסוי“ של העולם הזה ייצאו לפעולה מיידית, בלי מורא ובלו משוא פנים, כדי לבדוק אם מה שנאמר בכתבה של סילבי קשת אמת או לאו. חוליות-הכיסוי צריכות לחקור את אורח חייהם של חלק משיכ-בת הפיקוד העליון של צה"ל, לבדוק אם נתיבי הנפט אינם מר-בילים אל נתיבים אחרים, בשטחים הכבושים ובשטחים אחרים שאין להם ולא כלום עם הסמכות של הפקודה „אחרי-י.“

דווקא משום שאנו, תנועת העולם הזה — כוח חדש, ריר-צים בצבא עממי, צבא-הגנה, צבא שאיננו מתערב בחייה האזרחיים של המדינה, וכל-כיום מורכב מאזרחיה, בצבא-החובה ובשי-רות-מילואים — דווקא משום כל אלה, רוצים אנו בצבא בריא ברוחו — ברוח חיילי ומפקדיו.

שבועון העולם הזה הוא שמורת-הטבע וקרנות המיזבח לדיר-מוקרטיה הישראלית. קוראיו רוצים שימשיך להיות כזה. האריה של העולם הזה צריך לצאת ובהקדם האפשרי לעימות עם האריה של מצודת כפיר.

קוראים הקירים רוצים שבהזדמנות אחרת, כשתפרסמו תז-כיר ארוך על מעשיה המכובדים של מערכת העולם הזה, בכל הימים תוכלו להוסיף לרשימה, גם את הפריט: „1971 — חקי-רה במתרחש בצה"ל.“

אלכס („קורא יקר“) מוסר, תל-אביב

אילולא הייתה תנועת העולם הזה — כוח חדש עושה עדיין שימוש בשם השבועון שאתם עורכים, לא הייתי חוזר לזיכרון על השאלה מי עשה ליניץ במי — סילבי קשת בצה"ל, השובר עוין-המסויים בדימוקרטיה, או אנוכי בהעולם הזה. כיוון שתנועתנו עדיין קרוייה „העולם הזה“ — כוח חדש, ויש לה הרבה סיבות שלא להתבייש בכך, אני מרשה לעצמי להשתמש באכ-סנייה זו שוב, כדי להסביר על מה הוויכוח.

כשיצאתי להלן על הדימוקרטיה בפני הליניץ שנעשה בה, הסברתי היטב שיש לחקור את האשמותיה של סילבי קשת, שעשתה את רשימתה פה להרבה שמועות, חלקיי-אנופורמציה וידיעות, שנפוצו לאחרונה בציבור הרחב. אפרתי כי תפקידו של השבועון היה לתבוע חקירה כזו וכי ח"כ אורי אבנרי, שליח תנועת העולם הזה — כוח חדש בכנסת, צריך היה לפי עול באמצעים הפרלמנטריים שברשותו כדי ללחוץ על הסיעות האחרות בכנסת, ועל הקואליציה, להסכים לחקירה פרלמנטרית במתרחש בתוך הקצונה הגבוהה של צה"ל.

במקום להתייחס לתביעתי זו, זכיתי, יחד עם כל שאר הקוראים, לתזכיר ארוך ומייגע על כל שעשתה מערכת העולם הזה בכל השנים. אילולא ידעתי כל אלה, בפרטי-פרטיהם, האם הייתי נועק בכלל לכתוב את המכתב שכתבתי למערכת העולם הזה? הרי דווקא משום שאמון אני על דבתי-הימים של המל-חמה בשחיתות, המאבק לשלום, ההתראה בפני הסכנות לדיר-מוקרטיה, הטיפול בחלכאים ונרכאים, ההתייצבות לימין המקור-פחים נגד המקפחים — הרי בגלל כל אלה, קראה תנועתנו